

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagstiftning om socialskyddsavgifter för 1997 och om folkpensionsanstaltens finansiering

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås lagstiftning om socialskyddsavgifterna för 1997 samt om de finansierings- och fondsystem som gäller folkpensionsförsäkringen och sjukförsäkringen.

Det föreslås att den försäkrades folkpensionspremie slopas i den permanenta lagstiftningen. Den försäkrades sjukförsäkringspremie föreslås vara 1,90 penni per skatteöre, dock så att premien till den del antalet skatteören överstiger 80 000 är 2,35 penni per skatteöre. Vidare föreslås att utöver vad som nämnts ovan skall uppbäras 3,00 penni per skatteöre i sjukförsäkringspremie hos dem som har pensionsinkomst. Denna höjning av sjukförsäkringspremien är enligt förslaget dock högst 3 % av den skattepliktiga pensionsinkomsten.

Det föreslås att hos arbetsgivare inom den privata företagssektorn i folkpensionsavgift 1997 uppbärs 2,40, 4,00 eller 4,90 % av det forskottsinnehållning underkastade lönebeloppet, varvid avgiften är beroende av hur kapitalintensivt företaget är. Folkpensionsavgiften föreslås vara 2,40 % i fråga om sådana statliga affärsverk på vilka lagen om statens affärsverk tillämpas. Vad beträffar privata arbetsgivare och affärsverk av ovan nämnt slag föreslås sjukförsäkringsavgiften vara 1,60 % av lönerna.

I fråga om kommunerna, samkommunerna och de kommunala affärsverken föreslås att arbetsgivares folkpensionsavgift sänks till 3,15 % och arbetsgivares sjukförsäkringsavgift till 1,60 % av lönerna. Beträffande staten och andra statliga inrättningar än affärsverken samt landskapet Åland föreslås

folkpensionsavgiften vara 3,95 % och sjukförsäkringsavgiften 2,85 %. För kyrkan som arbetsgivare föreslås folkpensionsavgiften vara 3,95 % och sjukförsäkringsavgiften 6,85 % av lönerna; sistnämnda skulle därmed sjunka med en procentenhet.

Det föreslås att arbetsgivares barnbidragsavgift inte skall uppbäras 1997.

Folkpensionsfondens och sjukförsäkringsfondens tillgångar skall enligt förslaget år 1997 utgöra minst 8 % av de sammanlagda årliga kostnaderna för folkpensionsförsäkringen och sjukförsäkringen. För uppnåendet av minimibeloppet och trygghandet av fondernas likviditet föreslås det vara möjligt att överföra tillgångar från den ena fonden till den andra. Staten skall alltjämt svara för folkpensionsanstaltens fonders likviditet.

Folkpensionsanstaltens andel av kostnaderna för folkpensionerna föreslås vara 71 %. Det föreslås att staten inte 1997 deltar i kostnaderna för sjukdagpenningar och föräldrapenningar. Staten föreslås svara för kostnaderna för bostadsbidraget för pensionstagare.

Till folkpensionsanstaltens finansiering ansluter sig dessutom regeringens proposition med förslag till lag om temporär ändring av folkpensionsanstaltens finansiering 1997 samt regeringens proposition med förslag till lag om avgift som för 1997 uppbärs hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna.

Denna proposition ansluter sig till budgetpropositionen för 1997 och avses bli behandlad i samband med den.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft vid ingången av 1997.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

1.1. Den försäkrades folkpensionspremie

Enligt 4 § 1 mom. folkpensionslagen (347/56) skall den försäkrade betala en försäkringspremie som fastställs på grundvalen av det totala antal skatteören som har påförts honom vid kommunalbeskattningen för det föregående året, skatteåret. Enligt 6 § 1 mom. folkpensionslagen påförs den försäkrade dock inte försäkringspremie om han vid inkomstårets utgång inte har fyllt 16 år eller vid inkomstårets ingång har fyllt 63 år eller om han under inkomståret eller en del därav har uppburet invaliditetspension eller arbetslöshetspension enligt folkpensionslagen eller om han har avlidit under inkomståret. Enligt 5 § 1 mom. folkpensionslagen är försäkringspremien två penni för varje skatteöre som påförts den försäkrade vid kommunalbeskattningen.

Folkpensionspremien har under flera år genom ettåriga lagar uppburits hos de försäkrade enligt ett högre eller lägre belopp än det ovan nämnda. Sedan 1992 har folkpensionspremie uppburits också hos de 63 år fyllda samt hos dem som uppbär invaliditetspension eller arbetslöshetspension. På grundvalen av pensionsinkomster har förhöjd folkpensionspremie uppburits sedan 1993.

Fr.o.m. ingången av 1996 ändrades folkpensionslagen med anledning av regeringsprogrammet. Ändringen innebar att rätt till folkpension inte längre föreligger om arbetspensionen för en ensamstående person i kommungrupp I överstiger 5 188 mark per månad. I anslutning till reformen har folkpensionspremie inte uppburits hos de försäkrade år 1996. Att folkpensionspremie inte skall uppbäras, vilket gäller också dem som har pensionsinkomst, har stadgats genom en ettårig lag.

Avsikten är att omnämmandet av folkpensionens basdel och tilläggsdel skall slopas i folkpensionslagen fr.o.m. ingången av 1997. Mot bakgrunden av ändringarna i lagstiftningen är det ändamålsenligt att klarlägga systemet också beträffande försäkringspremierna så, att man i folkpensionslagen permanent slopar stadgandena om den försäkrades folkpensionspremie. Avsikten är att sjukför-

säkringslagen (364/63) ändras på motsvarande sätt och att den samtidigt ses över med anledning av ändringarna i skattelagstiftningen. Folkpensionsanstalten skall enligt förslaget alltså ha möjlighet att övervaka fastställandet av försäkringspremierna och försäkringsavgifterna. Det föreslagna slopanget av den försäkrades folkpensionspremie är ett led i de åtgärder genom vilka man i enlighet med regeringsprogrammet försöker lindra beskattningen av förvärvsinkomst.

Den tekniska ändring som gäller slopanget av den försäkrades folkpensionspremie föreslås också bli gjord i inkomstskattelagen (1535/92) och i lagen om beskattningsförfarande (1558/95). Motsvarande justering görs i lagen om skatteuppbörd (611/78) genom en separat regeringsproposition med förslag till ändring av lagen om skatteuppbörd. Den proposition med förslag till ny lag om förskottsuppbörd som denna höst kommer att föreläggas riksdagen innehåller inte längre något omnämmande om den försäkrades folkpensionspremie.

1.2. Den försäkrades sjukförsäkringspremie

Enligt 33 § 1 mom. sjukförsäkringslagen är den försäkrades sjukförsäkringspremie 1,25 penni per skatteöre. Också denna premie har under många år genom ettåriga lagar uppburits hos de försäkrade enligt ett högre eller lägre belopp än det ovan nämnda. Sedan 1991 har hos den försäkrade uppburits förhöjd sjukförsäkringspremie till den del antalet skatteören överstiger 80 000. På grundvalen av pensionsinkomster har förhöjd sjukförsäkringspremie uppburits sedan 1993.

För 1996 uppbärs i den försäkrades sjukförsäkringspremie 1,90 penni för varje skatteöre som påförts den försäkrade vid kommunalbeskattningen. Premien är dock 3,35 penni per skatteöre till den del antalet skatteören överstiger 80 000. Hos den som har pensionsinkomst uppbärs dessutom i sjukförsäkringspremie tre penni per skatteöre.

Det föreslås att i den försäkrades sjukförsäkringspremie 1997 alltså skall uppbäras 1,90 penni per skatteöre. Detta innebär att förhöjningen av sjukförsäkringspremien lindras i enlighet med regeringsprogrammet. Det föreslås att sjukförsäkringspremien är

2,35 penni per skatteöre till den del antalet skatteören överstiger 80 000. Förslaget innebär att den förhöjda premien sjunker från 3,35 penni till 2,35 penni per skatteöre.

Hos löntagarna uppbärs 1996 i arbetspensionsavgift 4,3 % och i arbetslöshetsförsäkringsavgift 1,5 % av den förskottsinnehållning underkastade lönen. Avsikten är att dessa avgifter skall uppbäras också 1997. Motsvarande avgifter uppbärs inte på pensionsinkomst. Därför föreslås att hos dem som har pensionsinkomst alljämt uppbärs en sjukförsäkringspremie som är förhöjd med tre penni per skatteöre jämfört med löntagarnas sjukförsäkringspremie. Sjukförsäkringspremien för den som har pensionsinkomst föreslås därmed vara 4,90 penni för varje skatteöre som har påförts den försäkrade vid kommunalbeskattningen. Sjukförsäkringspremien föreslås dock vara 5,35 penni per skatteöre till den del antalet skatteören överstiger 80 000.

Det föreslås att en ettårig lag stiftas om den sjukförsäkringspremie som skall betalas 1997 samt om den 1997 förhöjda sjukförsäkringspremien i fråga om dem som har pensionsinkomst.

1.3. Arbetsgivares folkpensionsavgift

Enligt 3 § 2 mom. folkpensionslagen uppbärs i arbetsgivares folkpensionsavgift 4,25, 4,75 eller 5,25 % av det förskottsinnehållning underkastade lönebeloppet, varvid avgiften är beroende av hur kapitalintensivt företaget är. Folkpensionsavgiften har dock i många år genom ettåriga lagar erlagts enligt ett högre eller lägre belopp än vad som stadgas i 3 § 2 mom. folkpensionslagen. De privata och offentliga arbetsgivarna har sedan 1982 betalat olika stor folkpensionsavgift.

År 1985 önskade man till finansieringen av utkomstskyddet för arbetslösa återföra den ökning av kommunernas och kyrkans skatteinkomster som var en följd av att nämnda utkomstskyddsförmåner blivit skattepliktiga. Därför uppbärs hos kommunerna och kommunalförbunden, den evangelisk-lutherska kyrkan, dess församlingar och församlingsförbund samt hos ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar en folkpensionsavgift som var högre än motsvarande avgift för statens och dess inrättnings samt landskapets Ålands del. Sedan 1987 har arbetsgivarna inom den offentliga sektorn erlagt lika stor folkpensionsavgift.

För 1996 uppbärs hos arbetsgivarna inom den privata sektorn folkpensionsavgift enligt differentieringen 2,40, 4,00 eller 4,90 % av det förskottsinnehållning underkastade lönebeloppet. I fråga om arbetsgivarna inom den offentliga sektorn är avgiften 3,95 % av lönerna.

Fråga om socialskyddsavgifternas incidens och finansiering har varit aktuell under många år. Ett flertal utredningar har gjorts i ärendet. Också riksdagen har i många sammanhang förutsatt att lagstiftningen om arbetsgivares socialskyddsavgift utvecklas så, att de arbetskraftsintensiva företagens ställning förbättras. Senast förutsatte riksdagen detta av regeringen i sitt svar på regeringens proposition med förslag till lag om arbetslöshetsförsäkringspremie 1995, till lag om löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift för 1995 och till lag om temporär ändring av 25 och 30 §§ lagen om arbetslöshetskassor (RP 268/1994 rd), varvid riksdagen i fråga om socialskyddsavgifterna konstaterade följande: "Inom hela finansieringen av den sociala tryggheten skall positiva, sysselsättande effekter eftersträvas och importens och exportens ställning beaktas. Användbarheten hos nya finansieringsmöjligheter måste likaså utredas. Avgiftsdifferentieringen måste utredas med beaktande av nämnda synpunkter."

Enligt regeringsprogrammet skall de socialskyddsavgifter som inte hänför sig till utförandet av arbete i företagen slopas stegvis. Man har dock inte funnit någon hållbar lösning för kompenserandet av arbetsgivarnas socialskyddsavgifter med andra typer av finansiering. Den temporära lagstiftningen har motiverats med att behoven av att finansiera folkpensionsförsäkringen och sjukförsäkringen i föränderliga situationer sålunda kan beaktas på ett flexibelt sätt. Det föreslås att arbetsgivarnas socialskyddsavgifter för 1997 alljämt uppbärs med stöd av en ettårig lag.

För förbättrandet av kommunernas möjligheter att anordna sysselsättning föreslås att den socialskyddsavgift som uppbärs hos kommunerna som arbetsgivare sänks att motsvara den genomsnittliga avgiften för privata arbetsgivares del. Avsikten är att socialskyddsavgiften för kommunerna som arbetsgivare - denna avgift består av arbetsgivares folkpensionsavgift och arbetsgivares sjukförsäkringsavgift - skall sänkas från nuvarande 6,80 % till 4,75 % av de förskottsinnehållning underkastade lönerna. Mening-

en är att statsandelarna till kommunerna sänks i motsvarande utsträckning, vilket innebär att finansieringssituationen mellan kommunerna och staten inte förändras. Avsikten är att staten skall ersätta folkpension-sanstalten för den förlust gällande försäkringsavgiftsintäkterna som avgiftssänkningen förorsakar.

Mot bakgrunden av det ovan anförda föreslås att arbetsgivares folkpensionsavgift i fråga om kommuner, samkommuner och kommunala affärsverk skall sänkas till 3,15 % av de förskottsinnehållning underkastade lönerna. I fråga om övriga arbetsgivare föreslås att folkpensionsavgifterna kvarstår oförändrade 1997. Privata arbetsgivares avgifter avses därmed, beroende på avskrivningar och lönesumma, vara 2,40, 4,00 eller 4,90 % av de förskottsinnehållning underkastade lönerna. Hos staten och dess inrättningar, landskapet Åland, den evangelisk-lutherska kyrkan, dess församlingar och församlingsförbund samt hos ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar föreslås folkpensionsavgiften vara 3,95 % av lönerna.

1.4. Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

Enligt 1 § 1 mom. lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/63) är arbetsgivaren skyldig att såsom arbetsgivares sjukförsäkringsavgift till folkpensionsanstalten betala 1,50 % av de förskottsuppbörd underkastade lönebelopp som han utbetalt. Också sjukförsäkringsavgiften har med stöd av ettåriga lagar uppburits på ett sätt som avviker från vad som stadgas i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift. Likaså har denna avgift varit olika stor för arbetsgivare inom den offentliga sektorn och för privata arbetsgivare.

I anslutning till att förmånerna inom utkomstskyddet för arbetslösa hade belagts med skatt uppbars i arbetsgivares sjukförsäkringsavgift hos kommunerna och kyrkan i dessas egenskap av arbetsgivare en högre avgift än hos andra arbetsgivare inom den offentliga sektorn. År 1992 sjönk sjukförsäkringsavgiften för kommunerna som arbetsgivare till samma nivå som gällde staten i egenskap av arbetsgivare. För kyrkan som arbetsgivare ökade avgiften betydligt 1994, då den därvid genomförda familjestödsreformen ökade kyrkans skatteinkomster.

År 1996 uppbärs hos arbetsgivarna inom den privata sektorn i sjukförsäkringsavgift

1,60 % av det förskottsinnehållning underkastade lönebeloppet. För staten och dess inrättningar, landskapet Åland, kommuner och samkommuner samt kommunala affärsverk är sjukförsäkringsavgiften 2,85 % samt för kyrkan och församlingarna 7,85 %.

Med stöd av de sysselsättningsgrunder som nämns ovan i punkt 1.3. föreslås att den sjukförsäkringsavgift som uppbärs hos kommuner, samkommuner och kommunala affärsverk i dessas egenskap av arbetsgivare sänks till 1,60 % av det förskottsinnehållning underkastade lönebeloppet. Avgiften föreslås därmed vara densamma som i fråga om privata arbetsgivare.

Det föreslås att man även för kyrkan som arbetsgivare sänker sjukförsäkringsavgiften; denna avgift är för närvarande högre för kyrkan än för andra arbetsgivare. Enligt regeringens proposition med förslag till lagstiftning om överföring av upprätthållandet av domkapitlen (RP 18/1996 rd) är det meningen att de kostnader som överföringen av upprätthållandet av domkapitlen till den evangelisk-lutherska kyrkan förorsakar kyrkan skall ersättas under åren 1997-2000 genom att den sjukförsäkringsavgift som uppbärs hos kyrkan i dess egenskap av arbetsgivare sänks. Avsikten är att ersättningen motsvarar de kostnader som staten 1996 haft för upprätthållandet av domkapitlen. I enlighet härmed föreslås att den sjukförsäkringsavgift som 1997 uppbärs hos evangelisk-lutherska kyrkan, dess församlingar och församlingsförbund sänks med en procentenhet till 6,85 % av de förskottsinnehållning underkastade lönerna. För bevarandet av en enhetlig praxis föreslås att motsvarande sänkning görs även i fråga om den sjukförsäkringsavgift som uppbärs hos ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar i deras egenskap av arbetsgivare.

Det föreslås att sjukförsäkringsavgifterna för övriga arbetsgivare kvarstår oförändrade. Sjukförsäkringsavgiften för privata arbetsgivare föreslås därmed bli 1,60 % samt avgiften för staten och dess inrättningar och landskapet Åland 2,85 % av de förskottsinnehållning underkastade lönerna. Avsikten är att avgifterna fastställs genom en ettårig lag.

1.5. Arbetsgivares barnbidragsavgift

Enligt 1 § 1 mom. lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift är arbetsgivaren skyldig

att till staten i barnbidragsavgift betala 2,25 % av det förskottsuppbörd underkastade lönebeloppet. Arbetsgivarens barnbidragsavgift har genom ettåriga lagar flera gånger sänkts eller inte alls uppburits. Sedan 1986 har ingen barnbidragsavgift uppburits.

För lindrandet av företagens indirekta arbetskraftskostnader föreslås att en ettårig lag stiftas om att barnbidragsavgift inte skall uppbäras hos arbetsgivarna 1997.

1.6 Folkpensionsfonden och sjukförsäkringsfonden

Fondernas minimibelopp och statens garantibelopp

Enligt 59 § 2 mom. folkpensionslagen skall folkpensionsfondens tillgångar vid kalenderårets utgång utgöra minst 1/10 av de sammanlagda årliga kostnaderna för folkpensionsförsäkringen. Om intäkterna av folkpensionsförsäkringen inte förslår härtill, betalas den bristande delen av statens medel. Minimibeloppet av folkpensionsfondens tillgångar har sedan 1986 sänkts med stöd av ettåriga lagar. Åren 1995 och 1996 har minimibeloppet varit 8 % och har man vid beräkningen av minimibeloppet beaktat även de försäkringspremieintäkter som i december bokförs som inkomster.

Enligt 59 § 1 mom. sjukförsäkringslagen skall sjukförsäkringsfondens kapital vid kalenderårets utgång vara 1/10 av sjukförsäkringens årliga totalkostnader. Även minimibeloppet av sjukförsäkringsfondens tillgångar har sänkts genom ettåriga lagar. Sedan 1992 har minimibeloppet varit 8 %.

Det föreslås att minimibeloppet av folkpensionsfondens och sjukförsäkringsfondens tillgångar 1997 alltjämt skall vara 8 % av de årliga kostnaderna för folkpensionsförsäkringen respektive sjukförsäkringen. Avsikten är att staten med ett garantibelopp skall svara för att minimibeloppet uppnås i fråga om fondernas tillgångar. Samtidigt föreslås att folkpensionslagen ändras temporärt så, att man vid beräkandet av folkpensionsfondens minimibelopp beaktar även de försäkringspremieintäkter som i december bokförs som inkomster.

Enligt 59 § 5 mom. sjukförsäkringslagen skall staten till sjukförsäkringsfonden utöver statens andel erlagga ett sådant belopp, att fondens likviditet vid varje tidpunkt är till-

räckligt tryggad. Beträffande trygghandlet av folkpensionsfondens likviditet har motsvarande ettåriga lagar stiftats sedan 1986. Det föreslås att folkpensionslagen och sjukförsäkringslagen 1997 ses över så, att staten garanterar fondernas gemensamma likviditet, på vilket även en eventuell överföring av medel mellan fonderna inverkar. Den ovan föreslagna likviditetsgarantin har tillämpats sedan 1995.

Överföring av tillgångar mellan fonderna

Folkpensionslagen och sjukförsäkringslagen har åren 1995 och 1996 temporärt ändrats så, att det inom de gränser likviditeten tillåter har varit möjligt att använda folkpensionsfondens tillgångar för betalning av utgifter som avser sjukförsäkringsfonden och tvärtom. Vid behov har tillgångar kunnat överföras från den ena fonden till den andra även för uppnående av det minimibelopp som stadgats för fonderna. En förutsättning för detta har härvid varit att tillgångarna i den överförande fonden inte understiger det för fonden stadgade minimibeloppet.

Genom att överföra tillgångar från den ena fonden till den andra kan man vid behov utjämna de betalningsproblem som fonderna kan ha till följd av att inkomsterna och utbetalningarna tidsmässigt fördelar sig på ett olämpligt sätt. Genom överföringen av tillgångar går det också att minska det garantibelopp som staten skall stå för. Därför föreslås att det alltjämt skall vara möjligt att inom de gränser fondens likviditet tillåter och enligt bestämmelserna angående minimibeloppet av tillgångarna överföra tillgångar mellan folkpensionsfonden och sjukförsäkringsfonden. Villkoren för överföringen av tillgångar föreslås kvarstå oförändrade. Avsikten är att fonderna alltjämt skall vara självständiga och att ettåriga lagar skall stiftas om överföringen av tillgångar mellan fonderna.

1.7 Finansieringen av folkpensionerna, familjepensionerna och bostadsbidragen för pensionstagare

Enligt 62 § folkpensionslagen är folkpensionsanstaltens andel av kostnaderna för folkpensionernas tilläggsdelar 55,0 %. Staten

svarar för återstoden av kostnaderna för tilläggsdelarna. Kostnaderna för folkpensionens basdel har finansierats med försäkringspremier och andra intäkter som samlats i folkpensionsfonden.

Fr.o.m. ingången av 1997 slopas begreppet folkpensionens tilläggsdel i folkpensionslagen. Därför föreslås att finansieringsansvaret mellan folkpensionsanstalten och staten justeras tekniskt vad gäller kostnaderna för folkpensionerna. Det föreslås att folkpensionsanstaltens andel skall vara 71 % av de betalda pensionsavhängiga folkpensionernas sammanlagda belopp. Staten föreslås svara för kostnaderna för folkpensionerna till den del folkpensionsanstaltens andel inte täcker dem. Statens och folkpensionsanstaltens andelar av de sammanlagda kostnaderna för folkpensionerna 1997 avses vara desamma som om de hade beräknats enligt den gällande lagen på grundvalen av kostnaderna för tilläggsdelarna. Meningen är att andelarna gällande finansieringen i framtiden skall kvarstå på den föreslagna nivån. Det föreslås att 62 § folkpensionslagen ändras permanent.

Slopadet av folkpensionens tilläggsdel föranleder behov av en teknisk ändring även i 36 § 1 mom. familjepensionslagen (38/69). I nämnda paragraf stadgas om statens finansiering av förmåner enligt familjepensionslagen. Staten har helt finansierat kostnaderna för familjepensionerna. I fråga om detta föreslås ingen ändring.

Av kostnaderna för bostadsbidragen för pensionstagare betalar staten 56,5 % och kommunerna 43,5 %. Kommunens andel bestäms enligt det sammanlagda beloppet av de bostadsbidrag som utbetalts i kommunen. Det nuvarande systemet förutsätter att det månadsvis räknas ut hur stor andel som avser respektive kommun. Eftersom de månatliga betalningarna leder till en stor mängd transaktioner är risken för att fel skall uppstå påtaglig.

Det föreslås därför att 11 § lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (591/78) ändras permanent så, att kommunernas andel av ansvaret för kostnaderna för bostadsbidraget slopas. Förslaget innebär att staten bär hela ansvaret för bostadsbidragskostnaderna. Avsikten är att ändringen skall beaktas som en reducerande faktor i grunderna för fastställandet av statsandelarna för kommunerna. Förslaget innebär inte att statens och kommunernas finansieringsställning förändras.

1.8. Finansieringen av sjukdagpenningar och föräldrapenningar

Enligt 59 § 2 mom. sjukförsäkringslagen betalar staten 13 % av sjukdagpenningarna, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningarna samt specialvårdspenningarna. Återstoden av dagpenningutgifterna finansieras med sjukförsäkringspremier och sjukförsäkringsavgifter. Åren 1995 och 1996 har statens skyldighet att betala en andel på 13 % slopats genom temporära lagar.

För en balansering av statsekonomin och med beaktande av statsskulden föreslås att statens andel på 13 % som ersättning för kostnaderna för sjukdagpenningarna, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningarna samt specialvårdspenningarna skall slopas även 1997. Det föreslås att 59 § 2 mom. sjukförsäkringslagen ändras genom en ettårig lag.

2. Propositionens verkningar

2.1. Statsekonomiska verkningar

Slopadet av den försäkrades folkpensionspremie ökar inte statens utgifter 1997, eftersom nämnda premie inte har uppburits 1996.

En sänkning med 1,00 penni av den sjukförsäkringspremie som upp bärs för inkomster över 80 000 skatteören minskar folkpensionsanstaltens försäkringspremieintäkter med drygt 900 milj. mk. Avsikten är att sjukförsäkringspremien skall vara höjd med 0,45 penni i fråga om inkomster över 80 000 skatteören, och detta beräknas inbringa drygt 400 milj. mk. Den med 3,00 penni förhöjda sjukförsäkringspremie som enligt förslaget alltså skall upp bäras hos personer med pensionsinkomst kommer att inbringa ca 1 400 milj. mk på årsnivå.

De verkningar på årsnivå som ovan anförts för de försäkrades försäkringspremiers del hinner under 1997 förverkligas bara för 11 månader. Sålunda kommer de ekonomiska verkningarna av de ändrade premierna att 1997 vara ca 92 % av de ovan angivna verkningarna på årsnivå.

För privata arbetsgivare skall folkpensionsavgiften alltså vara differentierad. Differentieringen föreslås vara lika stor som 1996 och den beräknas inbringa ca 1 200 milj. mk på årsnivå.

Den föreslagna sänkningen av kommunarbetsgivares folkpensionsavgift och sjukförsäkringsavgift minskar folkpensionsanstaltens försäkringsavgiftsintäkter med sammanlagt 1 100 milj. mk på årsnivå. År 1997 skulle effekten vara sammanlagt 1 000 milj. mk. Avsikten är att staten ersätter folkpensionsanstalten för de minskade försäkringsavgiftsintäkterna. Eftersom statsandelarna till kommunerna sänks i motsvarande mån kommer statens utgifter inte att öka till följd av förslaget.

Sänkningen på en procentenhet av den sjukförsäkringsavgift som skall uppbäras hos kyrkan i dess egenskap av arbetsgivare minskar folkpensionsanstaltens försäkringsavgiftsintäkter med 16 milj. mk år 1997. Genom den föreslagna överföringen av upprätthållandet av domkapiteln görs en besparing av motsvarande storleksklass i statens utgifter.

I och med att kommunernas finansieringsandel slopas i bostadsbidraget för pensionstagare ökar statens utgifter med ca 500 milj. mk på årsnivå. Samtidigt sänks dock statsandelen till kommunerna med motsvarande belopp. År 1997 uppgår inverkan av att kommunernas finansieringsandel slopas till ca 420 milj. mk.

De utgifter som sjukförsäkringen åsamkar staten minskar med ca 800 milj. mk, eftersom staten 1997 inte deltar i ersättandet av kostnaderna för sjukdagpenningarna, moderkaps-, faderskaps- och föräldrapenningarna samt specialvårdspenningarna. De ändrade andelarna gällande finansieringen av folkpensionerna orsakar inte extra utgifter för staten.

Minimibeloppet av folkpensionsfonden och sjukförsäkringsfonden föreslås vara 8 % av de årliga totalkostnaderna för folkpensionsförsäkringen och sjukförsäkringen. Jämfört med de år 1996 gällande temporära lagarna har förslaget inga statsekonomiska verkningar. För uppnående av det minimibelopp som stadgats för fonderna skall det alltså vara tillåtet att överföra tillgångar från den ena fonden till den andra. Enligt de bedömningar som för närvarande finns att tillgå har en överföring av tillgångar inte minskande effekt på statens utgifter. Situationen kan dock förändras om intäkterna av försäkringspremierna och försäkringsavgifterna ökar eller om utgifterna sjunker.

I anslutning till folkpensionsanstaltens finansiering har regeringen förelagt riksdagen

en proposition med förslag till lag om temporär ändring av folkpensionsanstaltens finansiering 1997 (RP 135/1996 rd). Enligt den skall en del av intäkterna av mervärdesskatten, 2 400 milj. mk, redovisas till folkpensionsanstalten för tryggnad av dess finansiering.

Regeringen kommer att avlåta en proposition till riksdagen med förslag till lag om avgift som för 1997 uppbärs hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna. Genom lagen avser man att förverkliga principen om full ersättning i fråga om olycksfalls- och trafikförsäkring. Intäkterna av avgiften, 307 milj. mk, har beaktats som minskning av statens andel för folkpensionsutgifterna.

Ytterligare kommer en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om skatteuppbörd att avlåtas till riksdagen. Avsikten är att lagen om skatteuppbörd ändras så, att de månatliga redovisningar till olika skattebetalare som avser tillgångar som inflyter på grundvalen av förskotts innehållning och förskottsbetalning bättre än tidigare skall motsvara skatteintäkternas slutliga utdelning. Förslaget uppskattas innebära att folkpensionsanstaltens intäkter av sjukförsäkringspremierna utsätts för en minskning av engångskaraktär som uppgår till ca 170 milj. mk.

Statens garantibelopp i folkpensionsfonden har i budgetproposition uppskattats till 1 154 milj. mk. Vid beräkning av det slutliga beloppet beaktas kommunernas andel i bostadsbidragskostnaderna för november-december 1996 i enlighet med det föreslagna ikraftträdelsestadgandet. I budgetpropositionen har statens garantibelopp i sjukförsäkringsfonden beräknats vara 45 milj. mk. Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om skatteuppbörd innebär en höjning av garantibeloppet med uppskattningsvis 170 milj. mk till 215 milj. mk.

2.2. Verkningar i fråga om organisation och personal

Den försäkrades folkpensionspremie har uppburits vid förskotts innehållningen av skatt i samband med den försäkrades sjukförsäkringspremie. Ett permanent slopande av den försäkrades folkpensionspremie föranleder inte några betydande förändringar i uppbörden av premier och i redovisningen av dessa till folkpensionsanstalten, eftersom

den försäkrades sjukförsäkringspremie enligt förslaget alltså skall uppbäras.

Om kommunernas finansieringsandel slopas vid ersättandet av kostnaderna för bostadsbidraget för pensionstagare innebär detta att det administrativa arbetet minskar både i folkpensionsanstalten och i kommunerna. Propositionen har dock ingen inverkan på antalet anställda utan besparingarna gäller i främsta hand databehandlingskostnaderna.

2.3. Verknningar för medborgarna

Sänkningen av sjukförsäkringspremien med 1,00 penni avses gälla dem, vilkas i kommunalbeskattningen beskattningsbara årsinkomster 1997 överstiger 80 000 mk. Sänkningen gäller både dem som har löneinkomst och dem som har pensionsinkomst. Den föreslagna premienedsättningen ökar nettoinkomsterna i fråga om alla dessa personer. Nedsättningens inkomstökande effekt

är desto större ju högre årsinkomster personen i fråga har. Den föreslagna ändringen kan leda till en ökning av nettoinkomsterna på högst omkring en procent.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet. I samband med beredningen har finansministeriet, undervisningsministeriet, folkpensionsanstalten och skattestyrelsen hörts.

4. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1997 och avses bli behandlad i samband med den. I fråga om folkpensionsanstaltens finansiering ansluter sig propositionen till de i punkt 2.1. nämnda regeringspropositionerna.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslagen

1.1. Folkpensionslagen

3 §. Paragrafens 1 mom., som stadgar att försäkrade skall erlägga folkpensionspremie, föreslås bli upphävt. Ingen folkpensionspremie skall längre tas ut av de försäkrade. De försäkrades folkpensionspremie slopades fr.o.m. ingången av 1996 genom en temporär lag, och premien föreslås nu bli slopad genom en permanent lag.

4—6, 8 och 18 §§. I paragraferna stadgas om fastställelsegrunder, belopp, gränser för skyldigheten att betala premie, förskottsuppbörd och befrielse från premie när det gäller den försäkrades folkpensionspremie. Efter som den försäkrades folkpensionspremie slopas, föreslås paragraferna bli upphävda.

19 §. I paragrafen regleras folkpensionsanstaltens rätt att utöva tillsyn över folkpensionspremierna. Paragrafen föreslås bli ändrad eftersom den försäkrades folkpensionspremie slopas. Samtidigt ses paragrafen över på så sätt att folkpensionsanstalten alltså kan utöva tillsyn över fastställelse, debitering, uppbörd och redovisning av arbetsgivarnas försäkringsavgifter samt i dessa avseenden granska beskattningshandlingarna.

62 §. På grund av att folkpensionens tilläggsdel slopas ändras i paragrafen folkpensionsanstaltens och statens andelar när det gäller finansieringen av kostnaderna för folkpensionerna. Folkpensionsanstaltens andel föreslås uppgå till 71 % av de betalda folkpensionernas sammanlagda belopp. Staten svarar för resten av kostnaderna. Förslaget innebär ingen ändring av finansieringsförhållandena mellan folkpensionsanstalten och staten.

64 §. I paragrafen stadgas om statens förskottsbetalning av kostnaderna för folkpensionens tilläggsdelar. Paragrafen föreslås bli ändrad på så sätt att omnämmandet av tilläggsdelarna ersätts av ett omnämmande av folkpensioner.

Ikraftträdelsestadgande. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1997.

I ikraftträdelsestadgandets 2 mom. föreslås att stadgandet i 62 § denna lag om finansieringen av kostnaderna för folkpensionerna skall tillämpas på sådana pensionsutbetalningar, återbetalningar av betalda pensioner och andra rättelseposter gällande pensioner som hänför sig till tiden före ikraftträdandet, om utbetalningen eller justeringen sker efter att lagen har trätt i kraft. Folkpensionsanstaltens andel av finansieringen av det samman-

lagda beloppet av sådana bas- och tilläggsdelar som hänför sig till tiden före ikraftträdandet är således 71 %. Pensioner som skall betalas ut eller justeras efter att lagen har trätt i kraft behöver inte delas upp i en basdel och en tilläggsdel med tanke på uträkningen av statsandelen.

1.2. Sjukförsäkringslagen

34 §. I paragrafen stadgas hur de inkomster som regleras genom lagen om skatt på inkomst och förmögenhet (1240/88) fördelas mellan delägarna i ett dödsbo eller en sammanslutning vid fastställandet av de försäkrades sjukförsäkringspremie. I den gällande inkomstskattelagen finns tillräcklig reglering av fördelningen av inkomster mellan delägare. Därför föreslås paragrafen bli upphävd som onödig.

36 §. I paragrafen föreslås en ändring på grund av att den försäkrades folkpensionspremie föreslås bli slopad i lagen om beskattningsförfarande och lagen om skatteuppbörd. Den i paragrafen nämnda beskattningslagen (482/58) har upphävts genom lagen om beskattningsförfarande.

39 §. I 1 mom. stadgas om folkpensionsanstaltens rätt att utöva tillsyn över den försäkrades sjukförsäkringspremier. Stadgandet föreslås bli ändrat på så sätt att folkpensionsanstalten utövar tillsyn över alla sjukförsäkringspremier och sjukförsäkringsavgifter, dvs. också de avgifter som tas ut av arbetsgivarna.

1.3. Inkomstskattelagen

96 §. *Avdrag för pensionsförsäkringspremie.* Omnämmandet av premien för folkpensionsförsäkring i 6 mom. föreslås bli struket.

133 §. *Avdrag av underskottsgottgörelse från den skattskyldiges olika skatter.* Omnämmandet av den försäkrades folkpensionspremie föreslås bli struket ur paragrafen.

136 §. *Beskattningens övre gräns.* Omnämmandet av folkpensionspremien föreslås bli struket ur paragrafen.

1.4. Lagen om beskattningsförfarande

1 §. *Lagens tillämpningsområde.* Omnämmandet av folkpensionspremien i 2 mom. 5

punkten föreslås bli struket.

2 §. *Precisering av tillämpningsområdet.* Omnämmandet av folkpensionspremien, folkpensionsavgiften och sjukförsäkringsavgiften i 1 mom. föreslås bli struket.

62 §. *Rätt till ändringssökande.* Omnämmandet av folkpensionspremien i 2 mom. föreslås bli struket.

1.5. Lagen om sjukförsäkringspremie, sjukförsäkringsavgift, arbetsgivares folkpensionsavgift och arbetsgivares barnbidragsavgift för 1997

1 §. I paragrafen fastställs beloppet av den försäkrades sjukförsäkringspremie 1997. Försäkringspremien är alltså 1,90 penni per skatteöre, men höjningen av försäkringspremien till den del som antalet skatteören överstiger 80 000 föreslås bli lindrad från 3,35 till 2,35 penni per skatteöre.

2 §. En förhöjd sjukförsäkringspremie som baserar sig på pensionsinkomsten föreslås bli uppburen också 1997. Höjningen är alltså 3 penni per skatteöre, dock högst 3 % av den skattepliktiga pensionsinkomsten. Höjningen uppbärs från pensionsinkomsten enligt de skatteören som fastställs i kommunalbeskattningen för 1997.

Pensionsinkomsten utgörs av skattepliktiga ålderdoms-, invaliditets- och arbetslöshetspensioner, familjepensioner och generationsväxlingspensioner samt övriga avträdelseersättningar. Pensionsinkomsten utgörs också av avträdelsestödet för lantbruksföretagare. I fråga om den förhöjda sjukförsäkringspremie som uppbärs av en person med pensionsinkomst, verkställigheten av premien och andra procedurstadganden gäller vid sidan av lagen om förskottsuppbörd (418/59) också vad som stadgas om sjukförsäkringspremier i sjukförsäkringslagen.

3 §. I paragrafen regleras beloppet av arbetsgivares sjukförsäkringsavgift 1997. Avgiften för de kommunala arbetsgivarna föreslås bli sänkt till samma nivå som avgiften för de privata arbetsgivarna. Den sjukförsäkringsavgift som tas ut av kommuner, samkommuner och kommunala affärsverk kommer således, precis som för privata arbetsgivare, att utgöra 1,60 % av de löner som är underkastade förskottsinnehållning. Sjukförsäkringsavgiften för staten och dess inrättningar samt för landskapet Åland är alltså

2,85 %. Den sjukförsäkringsavgift som tas ut av kyrkliga arbetsgivare föreslås bli sänkt med en procentenhet till 6,85 % av lönerna. När sjukförsäkringsavgiften fastställs skall sådana statliga affärsverk på vilka lagen om statens affärsverk (627/87) tillämpas, räknas som arbetsgivare inom den privata sektorn.

4 §. I 1 mom. föreslås de kommunala arbetsgivarnas folkpensionsavgift bli sänkt till 3,15 % av de löner som är underkastade förskottsinnehållning. De folkpensionsavgifter som tas ut av andra arbetsgivare ändras inte 1997. Den skriftliga utformningen av paragrafen ändras jämfört med den paragraf som gäller för i år, men i sak ändras paragrafen inte.

Av privata företagare tas avgifterna alltså ut enligt en gradering i tre avgiftsklasser. Avgiftsklassen bestäms utifrån de normala avskrivningar som gjorts på anskaffningsutgifterna för förslitning underkastade anläggningstillgångar och som uppgetts i skattedeklarationen för 1995 samt utifrån de löner som betalats ut under samma skatteår. Till den högsta avgiftsklassen hör arbetsgivare för vilka beloppet av avskrivningarna överstiger 300 000 mk och samtidigt utgör över 30 % av lönesumman. Om avskrivningar på över 300 000 mk utgör 10–30 % av företagets lönesumma, tillhör arbetsgivaren den mellersta avgiftsklassen. Till den lägsta avgiftsklassen hör de övriga privata arbetsgivarna samt sådana affärsverk som avses i lagen om statens affärsverk.

I 2 mom. stadgas att avskrivnings- och löneuppgifterna för den räkenskapsperiod som löpte ut 1994 skall användas, om en privat arbetsgivares räkenskapsperiod inte har löpt ut 1995. På ett företag som nyligen har inlett sin verksamhet och inte var skattskyldigt 1995 eller 1994 tillämpas den lägsta avgiftsklassen för privata arbetsgivare.

5 §. Enligt förslaget skall ingen barnbidragsavgift tas ut av arbetsgivarna 1997.

6 §. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1997.

Enligt 2 mom. skall lagens 1 och 2 §§, som stadgar om premier som fastställs enligt skatteöret och tas ut av de försäkrade, tillämpas i den beskattning som verkställs för 1997.

I kraftträdelsestadgandets 3 mom. gör det möjligt att vidta åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter innan den träder i kraft.

1.6. Lagen om temporär ändring av 59 § folkpensionslagen

59 §. I 2 mom. stadgas om folkpensionsfondens minimibelopp. Minimibeloppet föreslås 1997 bli sänkt till 8 % av de sammanlagda årliga kostnaderna för folkpensionsförsäkringen. Folkpensionsfondens tillgångar kan vid behov, inom gränserna för likviditeten, överföras till sjukförsäkringsfonden för att trygga dess likviditet. Det skall vid behov också vara möjligt med en överföring i syfte att uppnå det minimibelopp som uppställts för sjukförsäkringsfonden, om överföringen kan ske utan att det minimibelopp som uppställts för folkpensionsfonden underskrids. Dessutom skall staten i sista hand garantera fondernas likviditet.

I 3 mom. föreslås en ändring som innebär att också de intäkter av försäkringspremier som i december bokförs som inkomster beaktas vid uträkningen av minimibeloppet av folkpensionsfondens tillgångar. Förfarandet motsvarar de senaste årens praxis.

I kraftträdelsestadgande. Lagen föreslås träda i kraft vid ingången av 1997 och gälla till utgången av 1997.

1.7. Lagen om temporär ändring av 59 § sjukförsäkringslagen

59 §. I 1 mom. stadgas om sjukförsäkringsfondens minimibelopp. I momentet föreslås motsvarande ändringar för 1997 som i 59 § 2 mom. folkpensionslagen när det gäller minimibeloppet av tillgångarna och överföring av tillgångar.

I 2 mom. föreslås en sådan ändring att staten 1997 inte betalar någon ersättning för kostnader som förorsakas av dagpenningar, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningar eller specialvårdspenningar som skall betalas enligt sjukförsäkringslagen.

I 5 mom. regleras statens skyldighet att trygga sjukförsäkringsfondens likviditet. Momentet föreslås bli ändrat för att motsvara den lydelse som föreslås i 59 § 2 mom. folkpensionslagen.

I kraftträdelsestadgande. Lagen föreslås träda i kraft vid ingången av 1997 och gälla till utgången av 1997.

1.8. Familjepensionslagen

36 §. Enligt 1 mom. ersätter staten folkpensionsanstalten för kostnaderna för familjepensionerna. Vid ersättningen av kostnaderna tillämpas ett förfarande enligt folkpensionslagen. I momentet föreslås en sådan ändring att omnämmandet av kostnaderna för folkpensionens tilläggsdel ersätts av ett omnämmande av kostnaderna för folkpensionerna. Samtidigt görs vissa ändringar av lydelsen. I sak ändras momentet inte.

1.9. Lagen om bostadsbidrag för pensionstagare

11 §. I 1 mom. regleras fördelningen av kostnaderna för bostadsbidrag mellan staten och kommunerna. I anknytning till reformen av statsandelen till kommunerna föreslås kommunernas andel av finansieringen bli slopad. Staten föreslås ensam ansvara för kostnaderna för bostadsbidrag för pensionstagare. Staten skall alltså varje månad i förskott betala folkpensionsanstalten 90 % av beloppet av de bostadsbidrag som skall utbetalas.

Eftersom kommunernas betalningsskyldighet slopas, föreslås 3 mom., som stadgar om dröjsmålsränta på utbetalningar från kommunerna, bli upphävd.

Ikraftträdelsestadgande. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1997.

Enligt ikraftträdelsestadgandets 2 mom. skall det nya finansieringsstadgandet tillämpas på de prestationer med vilka kostnaderna för bostadsbidrag som skall betalas ut efter att lagen har trätt i kraft täcks. I januari och februari 1997 betalar kommunerna till folkpensionsanstalten sin andel av kostnaderna för bostadsbidragen för november och december 1996 enligt gällande lag. Därför föreslås att statens andel av finansiering för januari och februari 1997 bestäms enligt den nu gällande lagen och således utgör 56,5 % av de bostadsbidrag som skall betalas ut vid den aktuella tidpunkten.

2. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 1997. Skattelagarna skall enligt förslaget tillämpas för första gången vid den beskattning som verkställs för 1997.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.**Lag****om ändring av folkpensionslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i folkpensionslagen av den 8 juni 1956 (347/56) 3 § 1 mom. samt 4—6, 8 och 18 §§,

dessas lagrum sådana de lyder, 3 § 1 mom. i lag av den 30 april 1982 (307/82), 4 § ändrad genom lagar av den 12 december 1958 och den 26 juni 1992 (486/58) och 558/92), 5 § ändrad genom lagar av den 12 augusti 1957, den 29 december 1972 och den 9 november 1990 (288/57, 956/72 och 958/90), 6 § delvis ändrad genom lagar av den 4 november 1960, den 28 juli 1978 och den 14 oktober 1994 (466/60, 588/78 och 886/94), 8 § i nämnda lag av den 12 december 1958 samt 18 § i lag av den 18 december 1995 (1577/95), och

ändras 19, 62 och 64 §§,

dessas lagrum sådana de lyder, 19 § i nämnda lag av den 18 december 1995, 62 § i lag av samma datum (1447/95) samt 64 § i lag av den 5 februari 1982 (103/82), som följer:

19 §

Folkpensionsanstalten har rätt att utöva tillsyn över fastställelse, debitering, uppbörd och redovisning av försäkringsavgifter samt att i dessa avseenden granska beskattningshandlingarna.

62 §

Folkpensionsanstaltens andel av kostnaderna för folkpensionerna är 71 procent av de betalda folkpensionernas sammanlagda belopp. Staten svarar för kostnaderna för folkpensionerna till den del pensionsanstaltens andel inte täcker dem.

64 §

Staten skall senast dagen före utanordningen till pensionsanstalten betala 90 procent av sin uppskattade andel av de folkpensioner som skall utbetalas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

På sådana pensioner och rättelseposter av pensioner som skall betalas ut efter att lagen trätt i kraft och som hänför sig till tiden före ikraftträdandet tillämpas stadgandet i 62 § denna lag om finansieringen av kostnaderna för folkpensionerna.

2.**Lag****om ändring av sjukförsäkringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/63) 34 §, sådan den lyder i lag av den 9 november 1990 (959/90), och

ändras 36 § och 39 § 1 mom., dessa lagrum sådana de lyder i lag av den 18 december 1995 (1576/95), som följer:

36 §

Beträffande uppbörd, indrivning, återbäring, redovisning, ändringssökande och beskattningsförfarande i fråga om den försäkrades sjukförsäkringspremie gäller lagen om beskattningsförfarande (1558/95) och lagen om skatteuppbörd (611/78).

39 §

Folkpensionsanstalten har rätt att utöva tillsyn över fastställelse, debitering, uppbörd och redovisning av sjukförsäkringspremier och sjukförsäkringsavgifter samt att i dessa avseenden granska beskattningshandlingarna.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

3.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 96 § 6 mom., 133 § och 136 § 1 mom. inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/92),
av dessa lagrum 96 § 6 mom. sådant det lyder i lag av den 29 december 1994 (1465/94),
som följer:

96 §

Avdrag för pensionsförsäkringspremie

Till den del en frivillig pensionsförsäkring inte uppfyller villkoren i 1—5 mom. har den skattskyldige rätt att dra av 60 procent av premierna, dock högst 30 000 mark om året. Samma avdragsrätt gäller premier som arbetsgivaren har betalt och som enligt 68 § räknas som hans inkomst. Premierna för pension som betalas i ett för allt eller för separat beviljad invalidpensionsförsäkring är inte alls avdragbara. En förutsättning för att premierna för en försäkring för den skattskyldige eller hans make skall vara avdragbara är dessutom att premierna för samma försäkring inte har dragits av från inkomsten av näringsverksamhet eller jordbruk.

133 §

Avdrag av underskottsgottgörelse från den skattskyldiges olika skatter

Den del av underskottsgottgörelsen som inte har dragits av enligt 132 § enbart från statsskatten skall dras av från den skattskyldiges inkomstskatt till staten och kommunal-

skatten, från den försäkrades sjukförsäkringspremie och från kyrkoskatten. Gottgörelsen skall i så fall efter att avdrag enligt 132 § har gjorts fördelas mellan respektive skatter i förhållande till dessas belopp.

136 §

Beskattningens övre gräns

Överstiger den statsskatt som skall betalas på en under skatteåret i Finland bosatt fysisk persons eller ett inhemskt dödsbos under skatteåret beskattningsbara kapital- och förvärvsinkomst och förmögenhet, samt den på grundval av förvärvsinkomsten påförda kommunal- och kyrkoskatten samt sjukförsäkringspremien sammanlagt 70 procent av det sammanlagda beloppet av den skattskyldiges vid statsbeskattningen fastställda beskattningsbara kapital- och förvärvsinkomst, skall den överskjutande delen av statsskatten inte påföras den skattskyldige.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

Lagen tillämpas första gången vid den beskattning som verkställs för 1997.

4.

Lag**om ändring av lagen om beskattningsförfarande**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 1 § 2 mom. 5 punkten, 2 § 1 mom. samt 62 § 2 mom. lagen den 18 december 1995 om beskattningsförfarande (1558/95) som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Lagen tillämpas på följande skatter och avgifter:

5) försäkrads premie till folkpensionsansaltalen (*sjukförsäkringspremie*).

2 §

Precisering av tillämpningsområdet

Denna lags stadganden om kommunalskatt gäller i tillämpliga delar också kyrkoskatt samt sjukförsäkringspremie.

62 §

Rätt till ändringssökande

Länsskatteverket, det skatteombud som kommunen förordnat och kommunen har rätt att söka ändring i beskattningen samt i fastställandet av sammanslutningens inkomst och förmögenhet och fördelningen av dem. Det skatteombud som kommunen förordnat och kommunen har rätt att söka ändring i beskattningen av ett sådant delvis skattefritt samfund som avses i 21 § inkomstskattelagen. Församlingen har rätt att söka ändring i kyrkobeskattningen. Det skatteombud som kommunen förordnat och folkpensionsansaltalen har rätt att söka ändring i försäkrads sjukförsäkringspremie.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

Lagen tillämpas första gången vid den beskattning som verkställs för 1997.

5.

Lag**om sjukförsäkringspremie, sjukförsäkringsavgift, arbetsgivares folkpensionsavgift och arbetsgivares bambidragavgift för 1997**

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Utan hinder av vad som i sjukförsäkringslagen (364/63) stadgas om den försäkrades sjukförsäkringspremie är premien 1,90 penni för varje skatteöre som har påförts den försäkrade vid kommunalbeskattningen för 1997. Försäkringspremien är dock 2,35 penni för varje skatteöre som har påförts den försäkrade vid kommunalbeskattningen till den del antalet skatteören överstiger 80 000.

Då försäkringspremien fastställs beaktas inkomstskattelagen (1535/92).

2 §

Hos en försäkrad som under 1997 får pensionsinkomst uppbärs, utöver vad som stadgas i 1 §, i sjukförsäkringspremie 3,00 penni för varje skatteöre som har påförts honom vid kommunalbeskattningen för 1997. Denna höjning av sjukförsäkringspremien är dock

högst tre procent av den skattepliktiga pensionsinkomsten.

3 §

Utan hinder av vad som i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/63) stadgas om beloppet av arbetsgivares sjukförsäkringsavgift uppbärs på det till en arbetstagar mellan den 1 januari och den 31 december 1997 utbetalda, förskottsinnehållning underkastade lönebeloppet i arbetsgivares sjukförsäkringsavgift:

1) hos privata arbetsgivare och hos sådana statliga affärsverk på vilka tillämpas lagen om statens affärsverk (627/87), hos kommunerna och samkommunerna samt de kommunala affärsverken 1,60 procent;

2) hos staten och andra statliga inrättningar än de affärsverk som avses i lagen om statens affärsverk samt hos landskapet Åland 2,85 procent; och

3) hos den evangelisk-lutherska kyrkan, dess församlingar och församlingsförbund samt hos ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar 6,85 procent.

4 §

Utan hinder av vad som i folkpensionslagen (347/56) stadgas om beloppet av arbetsgivares folkpensionsavgift uppbärs på det till en arbetstagar mellan den 1 januari och den 31 december 1997 utbetalda, förskottsinnehållning underkastade lönebeloppet i arbetsgivares folkpensionsavgift:

1) hos privata arbetsgivare och hos sådana statliga affärsverk som avses i lagen om statens affärsverk:

a) 2,40 procent;

b) 4,00 procent, om beloppet av de normala avskrivningar som en arbetsgivare som idkar affärsverksamhet och är skyldig att betala inkomstskatt till staten eller en i 4 § 1 mom. 1 punkten inkomstskattelagen avsedd näringsammanslutning som idkar affärs-

verksamhet, uppgivit i skattedeklarationen för 1995 och som gjorts på anskaffningsutgifterna för förslitning underkastade anläggningstillgångar, överstiger 300 000 mark och samtidigt utgör minst 10 och högst 30 procent av de löner som utbetalts under samma skatteår; eller

c) 4,90 procent, om beloppet av de nämnda avskrivningarna överstiger 300 000 mark och samtidigt utgör över 30 procent av de löner som utbetalts under nämnda tid;

2) hos kommuner och samkommuner samt kommunala affärsverk 3,15 procent; och

3) hos staten och andra statliga inrättningar än de affärsverk som avses i lagen om statens affärsverk samt hos landskapet Åland, den evangelisk-lutherska kyrkan, dess församlingar och församlingsförbund samt hos ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar 3,95 procent.

Om arbetsgivarens räkenskapsperiod inte har löpt ut 1995, används vid fastställandet av storleken av en privat arbetsgivares folkpensionsavgift de uppgifter som lämnats i fråga om beskattningen för 1994 samt de löner som betalats ut under motsvarande tid.

5 §

Utan hinder av vad som i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift stadgas om arbetsgivares barnbidragsavgift uppbärs avgiften inte på grundvalen av löner som utbetalts mellan den 1 januari och den 31 december 1997.

6 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

Denna lags 1 och 2 §§ tillämpas vid den beskattning som verkställs för 1997.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

6.

Lag

om temporär ändring av 59 § folkpensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras temporärt 59 § 2 och 3 mom. folkpensionslagen av den 8 juni 1956 (347/56), dessa lagrum sådana de lyder, 59 § 2 mom. i lag av den 30 april 1982 (307/82) och 59 § 3 mom. i lag av den 20 december 1991 (1595/91), som följer:

59 §

Utgifterna för folkpensionsförsäkringen betalas ur folkpensionsfonden. Fondens tillgångar används vid behov och inom de gränser fondens likviditet tillåter även för betalning av utgifter för sjukförsäkringen. Folkpensionsfondens tillgångar skall vid kalenderårets utgång utgöra minst åtta procent av de sammanlagda årliga kostnaderna för folkpensionsförsäkringen (*minimibelopp*). För uppnående av minimibeloppet överförs vid behov från sjukförsäkringsfonden av den del som överstiger minimibeloppet enligt 59 § sjukförsäkringslagen tillgångar till folkpensionsfonden. Om intäkterna av folkpensionsfonden, i vilka även inräknas överföringar från sjukförsäkringsfonden samt betal-

ningar enligt 62 § i denna lag, inte räcker till för uppnåendet av fondens minimibelopp, betalas den bristande delen av statens medel (*garantibelopp*). Dessutom skall staten till folkpensionsanstalten betala ett så stort belopp att folkpensionsfondens och sjukförsäkringsfondens gemensamma likviditet vid varje tidpunkt är tillräckligt tryggad.

När statens andel bestäms skall från folkpensionsfondens kapital inte avdras de intäkter av försäkringspremier som i december bokförs som inkomster.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997 och gäller till och med den 31 december 1997.

7.

Lag

om temporär ändring av 59 § sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras temporärt 59 § 1, 2 och 5 mom. sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/63), dessa lagrum sådana de lyder, 59 § 1 mom. i lag av den 22 december 1967 (591/67), 59 § 2 mom. i lag av den 22 december 1989 (1255/89) samt 59 § 5 mom. i lag av den 26 juni 1981 (471/81), som följer:

59 §

Utgifterna för sjukförsäkringen betalas ur sjukförsäkringsfonden. Fondens tillgångar används vid behov och inom de gränser fondens likviditet tillåter även för betalning av utgifter för folkpensionsförsäkringen. Sjukförsäkringsfondens tillgångar skall vid kalenderårets utgång utgöra minst åtta procent av de sammanlagda årliga kostnaderna för sjukförsäkringen (*minimibelopp*). För uppnående av minimibeloppet överförs vid behov från folkpensionsfonden av den del som översti-

ger minimibeloppet enligt 59 § folkpensionslagen tillgångar till sjukförsäkringsfonden. Om intäkterna av sjukförsäkringsfonden, i vilka även inräknas överföringar från folkpensionsfonden, inte räcker till för uppnåendet av fondens minimibelopp, betalas den bristande delen av statens medel (*garantibelopp*). Staten skall månatligen i förskott betala in ett belopp som motsvarar 1/12 av det belopp som staten beräknas ha att betala under året i fråga. Om betalningen av statens andel stadgas närmare genom förord-

ning.

Staten betalar inte ersättning för kostnaderna för dagpenningarna, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningarna samt specialvårdspenningarna.

ett så stort belopp att sjukförsäkringsfondens och folkpensionsfondens gemensamma likviditet vid varje tidpunkt är tillräckligt tryggad. Detta belopp skall beaktas i sjukförsäkringsfondens bokslut.

Utöver vad som ovan stadgas om statens andel av kostnaderna för sjukförsäkringen, skall staten till folkpensionsanstalten betala

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997 och gäller till och med den 31 december 1997.

8.

Lag

om ändring av 36 § familjepensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 36 § 1 mom. familjepensionslagen av den 17 januari 1969 (38/69), sådant detta lagrum lyder i lag av den 9 februari 1990 (104/90), som följer:

36 §

Folkpensionsanstaltens kostnader för förmåner som beviljas enligt denna lag betalas av statens medel med iakttagande på motsvarande sätt av vad som stadgas om betalning av statens andel av kostnaderna för

folkpensionerna. Staten betalar i förskott 90 procent av beloppet av de pensioner som skall utbetalas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

9.

Lag**om ändring av 11 § lagen om bostadsbidrag för pensionstagare**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 28 juli 1978 om bostadsbidrag för pensionstagare (591/78) 11 § 3 mom., sådant det lyder i lag av den 3 mars 1995 (312/95), och
ändras 11 § 1 mom., sådant det lyder i lag av den 21 november 1994 (985/94), som följer:

11 §

Kostnaderna för bostadsbidraget ersätts med statsmedel. Staten betalar i förskott 90 procent av beloppet av de bostadsbidrag som skall utbetalas. Omkostnaderna för verkställigheten av denna lag räknas som folkpensionsanstaltens omkostnader.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

Lagen tillämpas på bostadsbidrag som debiteras efter att lagen trätt i kraft. På de andelar som staten skall betala för januari och februari 1997 tillämpas dock de stadganden som gällde vid denna lags ikraftträdande.

Helsingfors den 4 oktober 1996

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Social- och hälsovårdsminister
Sinikka Mönkäre

1.

Lag

om ändring av folkpensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i folkpensionslagen av den 8 juni 1956 (347/56) 3 § 1 mom. samt 4—6, 8 och 18 §§,
 dessa lagrum sådana de lyder, 3 § 1 mom. i lag av den 30 april 1982 (307/82), 4 § ändrad genom lagar av den 12 december 1958 och den 26 juni 1992 (486/58) och 558/92), 5 § ändrad genom lagar av den 12 augusti 1957, den 29 december 1972 och den 9 november 1990 (288/57, 956/72 och 958/90), 6 § delvis ändrad genom lagar av den 4 november 1960, den 28 juli 1978 och den 14 oktober 1994 (466/60, 588/78 och 886/94), 8 § i nämnda lag av den 12 december 1958 samt 18 § i lag av den 18 december 1995 (1577/95), och
ändras 19, 62 och 64 §§,
 dessa lagrum sådana de lyder, 19 § i nämnda lag av den 18 december 1995, 62 § i lag av samma datum (1447/95) samt 64 § i lag av den 5 februari 1982 (103/82), som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §
Försäkrad skall erlägga försäkringspremie i enlighet med vad nedan stadgas.

3 §
 (1 mom. upphävs)

4 §
Försäkrads försäkringspremie fastställs på grundvalen av det totala antal skattören som har påförts honom för det föregående året, skatteåret.

4 §
 (upphävs)

Har försäkringspremie icke fastställts eller fastställts till för lågt belopp, skall den försäkrade påföras den försäkringspremie eller del därav, som icke påförts honom, dock icke för längre tid än för de fem närmast föregående åren.

5 §
Försäkringspremien utgår med två penni per den försäkrade vid kommunalbeskattningen påfört skattöre.

5 §
 (upphävs)

Av de skattören som har påförts ett inhemskt dödsbo som skall beskattas såsom en särskild skattskyldig läggs det antal skattören som grundar sig på värdet av en delägares arbete för boet till grund för hans försäkringspremie. Av de skattören som har påförts en sammanslutning som avses i 35 § 2 mom. lagen om skatt på inkomst och förmögenhet läggs den del av sammanslutningens skattören som motsvarar en deläga-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

res andel i sammanslutningens inkomst till grund för hans försäkringspremie.

Som grund för försäkringspremie skall ej räknas det inkomsten motsvarande antal skatteören, som påförts den försäkrade vid kommunalbeskattningen för värdet av det arbete, som till förmån för hans hushåll utförts av hans barn eller annan familjemedlem, för vilka jämlikt 6 § 1 mom. särskild försäkringspremie icke borde påföras.

6 §

Försäkringspremie påföres icke försäkrad:
1) som vid inkomstarets utgång icke fyllt 16 år;

2) som vid inkomstarets ingång fyllt 63 år;

3) som under inkomstarets eller en del därav har uppburit invaliditetspension enligt denna lag,

4) som under inkomstarets eller del därav åtnjutit arbetslöshetspension; eller

5) som avlidit under inkomstarets.

Försäkringspremie skall likväl påföras 63-årig försäkrad eller en försäkrad som får invaliditetspension, om till hans beskattningsbara inkomst vid kommunalbeskattningen även räknats värdet av det arbete som hans annat än i 1 mom. nämnda hemmavarande barn eller annan familjemedlem utfört till förmån för hans hushåll, på grundvalen av det antal skatteören som motsvarar denna inkomst.

(upphävs)

6 §

8 §

Försäkrad skall erlägga förskott på premie såsom i lagen om förskottsuppbörd är stadgat.

(upphävs)

8 §

18 §

Kommunen har rätt att bevilja befrielse och länsskatteverket uppskov med betalning av folkpensionspremie i tillämpliga delar med iakttagande av vad lagen om beskattningsförfarande (1558/95) stadgar om lättnad och uppskov när det gäller kommunalskatt.

(upphävs)

18 §

19 §

Folkpensionsanstalten har rätt att utöva tillsyn över fastställelse, debitering, uppbörd och redovisning av folkpensionspremier samt att i dessa avseenden granska beskatt-

19 §

Folkpensionsanstalten har rätt att utöva tillsyn över fastställelse, debitering, uppbörd och redovisning av försäkringsavgifter samt att i dessa avseenden granska beskattnings-

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

ningshandlingarna.

handlingarna.

62 §

Staten och folkpensionsanstalten svarar för kostnaderna för pensionernas tilläggsdelar. Folkpensionsanstaltens andel av kostnaderna är 55 procent av de betalda tilläggsdelarnas sammanlagda belopp. Staten svarar för kostnaderna för tilläggsdelarna till den del folkpensionsanstaltens andel inte täcker dem.

62 §

Folkpensionsanstaltens andel av kostnaderna för folkpensionerna är 71 procent av de betalda folkpensionernas sammanlagda belopp. Staten svarar för kostnaderna för folkpensionerna till den del pensionsanstaltens andel inte täcker dem.

64 §

Staten skall senast dagen före utanordningen till pensionsanstalten betala 90 procent av sin uppskattade andel av de tilläggsdelar som skall utbetalas.

64 §

Staten skall senast dagen före utanordningen till pensionsanstalten betala 90 procent av sin uppskattade andel av de folkpensioner som skall utbetalas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

På sådana pensioner och rättelseposter av pensioner som skall betalas ut efter att lagen trätt i kraft och som hänför sig till tiden före ikraftträdandet tillämpas stadgandet i 62 § denna lag om finansieringen av kostnaderna för folkpensionerna.

2.

Lag**om ändring av sjukförsäkringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut upphävs i sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/63) 34 §, sådan den lyder i lag av den 9 november 1990 (959/90), och ändras 36 § och 39 § 1 mom., dessa lagrum sådana de lyder i lag av den 18 december 1995 (1576/95), som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

34 §

Av de skattören som har påförts ett inhemskt dödsbo som skall beskattas såsom en särskild skattskyldig läggs det antal skattören som bygger på värdet av en delägares arbete för boet till grund för hans försäkringspremie. Av de skattören som har påförts en sammanslutning som avses i 35 § 2 mom. lagen om skatt på inkomst och förmögenhet läggs den del av sammanslutningens skattören som motsvarar en delägares andel i

34 §

(upphävs)

Gällande lydelse

sammanslutningens inkomst till grund för hans försäkringspremie.

36 §

Om sjukförsäkringspremie gäller i tillämpliga delar vad lagen om beskattningsförfarande (1558/95) och lagen om skatteuppbörd (611/78) stadgar om *kommunalskatt och folkpensionspremie.*

39 §

Folkpensionsanstalten har rätt att utöva tillsyn över fastställelse, debitering, uppbörd och redovisning av sjukförsäkringspremier samt att i dessa avseenden granska beskattningshandlingarna.

Föreslagen lydelse

36 §

Beträffande uppbörd, indrivning, återbäring, redovisning, ändringssökande och beskattningsförfarande i fråga om den försäkrades sjukförsäkringspremie gäller lagen om beskattningsförfarande (1558/95) och lagen om skatteuppbörd (611/78).

39 §

Folkpensionsanstalten har rätt att utöva tillsyn över fastställelse, debitering, uppbörd och redovisning av sjukförsäkringspremier och sjukförsäkringsavgifter samt att i dessa avseenden granska beskattningshandlingarna.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

3.

Lag**om ändring av inkomstkattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* 96 § 6 mom., 133 § och 136 § 1 mom. inkomstkattelagen av den 30 december 1992 (1535/92), av dessa lagrum 96 § 6 mom. sådant det lyder i lag av den 29 december 1994 (1465/94), som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

96 §

Avdrag för pensionsförsäkringspremie

Till den del en frivillig pensionsförsäkring inte uppfyller villkoren i 1—5 mom. har den skattskyldige rätt att dra av 60 procent av premierna, dock högst 30 000 mark om året. Samma avdragsrätt gäller premier som ar-

Till den del en frivillig pensionsförsäkring inte uppfyller villkoren i 1—5 mom. har den skattskyldige rätt att dra av 60 procent av premierna, dock högst 30 000 mark om året. Samma avdragsrätt gäller premier som ar-

Gällande lydelse

betsgivaren har betalt och som enligt 68 § räknas som hans inkomst. Premierna för pension som betalas i ett för allt *och för folkpensionsförsäkring* är inte alls avdragbara. En förutsättning för att premierna för en försäkring för den skattskyldige eller hans make skall vara avdragbara är dessutom att premierna för samma försäkring inte har dragits av från inkomsten av näringsverksamhet eller jordbruk.

133 §

Avdrag av underskottsgottgörelse från den skattskyldiges olika skatter

Den del av underskottsgottgörelsen som inte har dragits av enligt 132 § skall dras av från den skattskyldiges inkomstskatt till staten och kommunalskatt, från den försäkrades *folkpensions- och sjukförsäkringspremie* och från kyrkoskatten. Gottgörelsen skall i så fall efter att avdrag enligt 132 § har gjorts fördelas mellan respektive skatter i förhållande till dessas belopp.

136 §

Beskattningsens övre gräns

Överstiger den statsskatt som skall betalas på en under skatteåret i Finland bosatt fysisk persons eller ett inhemskt dödsbos under skatteåret beskattningsbara kapital- och förvärvsinkomst och förmögenhet, samt den på grundval av förvärvsinkomsten påförda kommunal- och kyrkoskatten samt *folkpensions- och sjukförsäkringspremien* sammanlagt 70 procent av det sammanlagda beloppet av den skattskyldiges vid statsbeskattningen fastställda beskattningsbara kapital- och förvärvsinkomst, skall den överskjutande delen av statsskatten inte påföras den skattskyldige.

Föreslagen lydelse

betsgivaren har betalt och som enligt 68 § räknas som hans inkomst. Premierna för pension som betalas i ett för allt eller för separat beviljad invalidpensionsförsäkring är inte alls avdragbara. En förutsättning för att premierna för en försäkring för den skattskyldige eller hans make skall vara avdragbara är dessutom att premierna för samma försäkring inte har dragits av från inkomsten av näringsverksamhet eller jordbruk.

133 §

Avdrag av underskottsgottgörelse från den skattskyldiges olika skatter

Den del av underskottsgottgörelsen som inte har dragits av enligt 132 § enbart från statsskatten skall dras av från den skattskyldiges inkomstskatt till staten och kommunalskatten, från den försäkrades sjukförsäkringspremie och från kyrkoskatten. Gottgörelsen skall i så fall efter att avdrag enligt 132 § har gjorts fördelas mellan respektive skatter i förhållande till dessas belopp.

136 §

Beskattningsens övre gräns

Överstiger den statsskatt som skall betalas på en under skatteåret i Finland bosatt fysisk persons eller ett inhemskt dödsbos under skatteåret beskattningsbara kapital- och förvärvsinkomst och förmögenhet, samt den på grundval av förvärvsinkomsten påförda kommunal- och kyrkoskatten samt sjukförsäkringspremien sammanlagt 70 procent av det sammanlagda beloppet av den skattskyldiges vid statsbeskattningen fastställda beskattningsbara kapital- och förvärvsinkomst, skall den överskjutande delen av statsskatten inte påföras den skattskyldige.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

Lagen tillämpas första gången vid den beskattning som verkställs för 1997.

4.

Lag**om ändring av lagen om beskattningsförfarande**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 1 § 2 mom. 5 punkten, 2 § 1 mom. samt 62 § 2 mom. lagen av den 18 december 1995 om beskattningsförfarande (1558/95) som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Lagens tillämpningsområde

Lagen tillämpas på följande skatter och avgifter:

5) försäkrades premier till folkpensionsanstalten (*folkpensions- och sjukförsäkringspremier*).

Lagen tillämpas på följande skatter och avgifter:

5) försäkrads *premie* till folkpensionsanstalten (*sjukförsäkringspremie*).

2 §

Precisering av tillämpningsområdet

Denna lags stadganden om kommunalskatt gäller i tillämpliga delar också kyrkoskatt, *folkpensions- och sjukförsäkringspremie* samt *folkpensions- och sjukförsäkringsavgift*.

2 §

Precisering av tillämpningsområdet

Denna lags stadganden om kommunalskatt gäller i tillämpliga delar också kyrkoskatt samt *sjukförsäkringspremie*.

62 §

Rätt till ändringssökande

Länsskatteverket, det skatteombud som kommunen förordnat och kommunen har rätt att söka ändring i beskattningen samt i fastställandet av sammanslutningens inkomst och förmögenhet och fördelningen av dem. Det skatteombud som kommunen förordnat och kommunen har rätt att söka ändring i beskattningen av ett sådant delvis skattefritt samfund som avses i 21 § inkomstskattelagen. Församlingen har rätt att söka ändring i

Länsskatteverket, det skatteombud som kommunen förordnat och kommunen har rätt att söka ändring i beskattningen samt i fastställandet av sammanslutningens inkomst och förmögenhet och fördelningen av dem. Det skatteombud som kommunen förordnat och kommunen har rätt att söka ändring i beskattningen av ett sådant delvis skattefritt samfund som avses i 21 § inkomstskattelagen. Församlingen har rätt att söka ändring i

Gällande lydelse

kyrkobeskattningen. Det skatteombud som kommunen förordnad och folkpensionsanstalten har rätt att söka ändring i försäkrades *folkpensions- och sjukförsäkringspremie.*

Föreslagen lydelse

kyrkobeskattningen. Det skatteombud som kommunen förordnat och folkpensionsanstalten har rätt att söka ändring i försäkrads *sjukförsäkringspremie.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

Lagen tillämpas första gången vid den beskattning som verkställs för 1997.

6.

Lag**om temporär ändring av 59 § folkpensionslagen**

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* temporärt 59 § 2 och 3 mom. folkpensionslagen av den 8 juni 1956 (347/56), dessa lagrum sådana de lyder, 59 § 2 mom. i lag av den 30 april 1982 (307/82) och 59 § 3 mom. i lag av den 20 december 1991 (1595/91), som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

59 §

Folkpensionsfondens tillgångar skall vid kalenderårets utgång utgöra minst 1/10 av de sammanlagda årliga kostnaderna för folkpensionsförsäkringen. Om intäkterna av folkpensionsförsäkringen, i vilka även inräknas prestationer i enlighet med 62 § i denna lag, inte förslår härtill, betalas den bristande delen av statens medel.

Utgifterna för folkpensionsförsäkringen betalas ur folkpensionsfonden. Fondens tillgångar används vid behov och inom de gränser fondens likviditet tillåter även för betalning av utgifter för sjukförsäkringen. Folkpensionsfondens tillgångar skall vid kalenderårets utgång utgöra minst åtta procent av de sammanlagda årliga kostnaderna för folkpensionsförsäkringen (minimibelopp). För uppnående av minimibeloppet överförs vid behov från sjukförsäkringsfonden av den del som överstiger minimibeloppet enligt 59 § sjukförsäkringslagen tillgångar till folkpensionsfonden. Om intäkterna av folkpensionsfonden, i vilka även inräknas överföringar från sjukförsäkringsfonden samt betalningar enligt 62 § i denna lag, inte räcker till för uppnåendet av fondens minimibelopp, betalas den bristande delen av statens medel (garantibelopp). Dessutom skall staten till folkpensionsanstalten betala ett så stort belopp att folkpensionsfondens och sjukförsäkringsfondens gemensamma likviditet vid

Gällande lydelse

När statens andel bestäms skall från folkpensionsfondens kapital avdras de intäkter av försäkringspremier och försäkringsavgifter som i december bokförs som inkomster.

Föreslagen lydelse

varje tidpunkt är tillräckligt tryggad.

När statens andel bestäms skall från folkpensionsfondens kapital *inte* avdras de intäkter av försäkringspremier som i december bokförs som inkomster.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997 och gäller till och med den 31 december 1997.

7.

Lag**om temporär ändring av 59 § sjukförsäkringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras temporärt 59 § 1, 2 och 5 mom. sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/63), dessa lagrum sådana de lyder, 59 § 1 mom. i lag av den 22 december 1967 (591/67), 59 § 2 mom. i lag av den 22 december 1989 (1255/89) samt 59 § 5 mom. i lag av den 26 juni 1981 (471/81), som följer:

Gällande lydelse

59 §

Kostnaderna för sjukförsäkringen erläggas ur sjukförsäkringsfonden. Därest fondens disponibla medel under kalenderåret icke förslår till bestridande av utgifterna för sjukförsäkringen, erlägges återstoden av statens medel. Staten skall dessutom till fonden inbetala ett så stort belopp, att fondens kapital vid kalenderårets utgång är en tiondedel av sjukförsäkringens årliga totalkostnader. Staten skall månatligen i förskott erlägga ett belopp, som motsvarar en tolfedel av det belopp staten beräknas bära erlägga under i frågavarande år. Om erläggandet av statens andel stadgas närmare genom förordning.

Föreslagen lydelse

59 §

Utgifterna för sjukförsäkringen betalas ur sjukförsäkringsfonden. Fondens tillgångar används vid behov och inom de gränser fondens likviditet tillåter även för betalning av utgifter för folkpensionsförsäkringen. Sjukförsäkringsfondens tillgångar skall vid kalenderårets utgång utgöra minst åtta procent av de sammanlagda årliga kostnaderna för sjukförsäkringen (minimibelopp). För uppnående av minimibeloppet överförs vid behov från folkpensionsfonden av den del som överstiger minimibeloppet enligt 59 § folkpensionslagen tillgångar till sjukförsäkringsfonden. Om intäkterna av sjukförsäkringsfonden, i vilka även inräknas överföringar från folkpensionsfonden, inte räcker till för uppnåendet av fondens minimibelopp, betalas den bristande delen av statens medel (garantibelopp). Staten skall månatligen i förskott betala in ett belopp som motsvarar 1/12 av det belopp som staten beräknas ha att betala under året i fråga. Om betalningen av statens andel stadgas närmare genom förordning.

Gällande lydelse

Staten betalar 13 procent av dagpenningarna, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningarna samt specialvårdspenningarna. *Staten skall betala beloppet månatligen i förskott i enlighet med vad som närmare stadgas genom förordning.*

Föreslagen lydelse

Staten betalar *inte ersättning för kostnaderna för dagpenningarna, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningarna samt specialvårdspenningarna.*

Utan hinder av vad ovan är stadgat om statens andel av kostnaderna för sjukförsäkringen, skall staten till sjukförsäkringsfonden utöver statens andel erlægga ett sådant belopp, att fondens likviditet vid varje tidpunkt är tillräckligt tryggad. Detta belopp skall beaktas i sjukförsäkringsfondens bokslut.

Utöver vad som ovan stadgas om statens andel av kostnaderna för sjukförsäkringen, skall staten till folkpensionsanstalten betala ett så stort belopp att sjukförsäkringsfondens och folkpensionsfondens gemensamma likviditet vid varje tidpunkt är tillräckligt tryggad. Detta belopp skall beaktas i sjukförsäkringsfondens bokslut.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997 och gäller till och med den 31 december 1997.

8.

Lag**om ändring av 36 § familjepensionslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 36 § 1 mom. i familjepensionslagen av den 17 januari 1969 (38/69), sådant detta lagrum lyder i lag av den 9 februari 1990 (104/90), som följer:

Gällande lydelse

36 §

Folkpensionsanstaltens kostnader för för-
måner som beviljas enligt denna lag betalas
av statens medel iakttagande på motsvarande
sätt av vad som stadgas om betalning av
statens andel av kostnaderna för folkpensionens
tilläggsdel till *folkpensionsanstalten*.
Staten betalar dock på förhand 90 procent av
de pensionsbelopp som har sänts för utbetalning.

Föreslagen lydelse

36 §

Folkpensionsanstaltens kostnader för för-
måner som beviljas enligt denna lag betalas
av statens medel med iakttagande på mot-
svarande sätt av vad som stadgas om betalning
av statens andel av kostnaderna för
folkpensionerna. Staten betalar *i förskott* 90
procent av *beloppet av de pensioner som
skall utbetalas.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

9.

Lag**om ändring av 11 § lagen om bostadsbidrag för pensionstagare**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 28 juli 1978 om bostadsbidrag för pensionstagare (591/78) 11 § 3 mom., sådant det lyder i lag av den 3 mars 1995 (312/95), och
ändras 11 § 1 mom., sådant det lyder i lag av den 21 november 1994 (985/94), som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

11 §

Kostnaderna för bostadsbidraget fördelas så att staten svarar för 56,5 procent och kommunerna gemensamma för 43,5 procent. Kommunens andel bestäms enligt sammanlagda beloppet av de bostadsbidrag som varje månad utbetalts i kommunen. Staten betalar i förskott 90 procent av beloppet av de bostadsbidrag som skickats för utbetalning. Omkostnaderna för verkställigheten av denna lag räknas som folkpensionsanstaltens omkostnader.

11 §

Kostnaderna för bostadsbidraget *ersätts med statsmedel*. Staten betalar i förskott 90 procent av beloppet av de bostadsbidrag som *skall utbetalas*. Omkostnaderna för verkställigheten av denna lag räknas som folkpensionsanstaltens omkostnader.

Fördröjs en kommuns andel, skall kommunen betala en årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 3 mom. räntelagen.

(3 mom. upphävs)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

Lagen tillämpas på bostadsbidrag som debiteras efter att lagen trätt i kraft. På de andelar som staten skall betala för januari och februari 1997 tillämpas dock de stadganden som gällde vid denna lags ikraftträdande.